

saval, ker se mislim itak podati tudi v Idrijo in se bodem tam posebej pečal z interesi rudarstva. (Odobranje.)

Vlada naj ščiti delavsko organizacijo.

Glavna dolžnost delavstva je, ako hoče doseči svoje opravičene zahteve, da se organizuje. Dolžnost države pa je, da to organizacijo delavstva podpira, ne pa ovira! (Dobro!) Mi imamo sem ter tja delavske zadruge, mi imamo n. pr. v Ljubljani delavsko stavbinsko društvo, imamo semtertja delavska konsumna društva. Ali kaj opažamo: da vladni organi smatrajo vsled hujkanja nekega nesramnega lista za svojo dolžnost, staviti ovire delavskim konsumnim društvom, ubogim delavcem, ki so se združili, da bi svoje potrebe dobili za jeden krajcar ceneje, da vladni organi pomagajo temu brezvestnemu hujkanju, in namesto da bi podpirali delavska konsumna društva, jim preklje pod noge mečejo!! To je nečuvno koncem 19. in začetkom 20. stoletja, gospoda moja!! To je samo v Avstriji mogoče, kjer si je birokracija osvojila tako moč, da že mislijo ti ljudje s svojim kitajskim cofom, da smejo delati, kar hočejo! Ali prišel bode čas, ko bode ljudstvo tem gospodom pokazalo svojo moč! Saj ni vse uradništvo tako, mnogo je poštenih vmes, samo nekateri so, ki sami ne vedo, kaj delajo, ki sploh nimajo nobenega principa, kot svoj kitajski cof! (Veselost.)

Znano je obnašanje marsikaterih uradnikov v slučaju, kedar se delavec v svojem obupanju, da bi dosegel boljših razmer, katere mu gredo, posluži sredstva, katero ima konečno nasproti brezsrčnemu kapitalu, brezvestnemu kapitalu, namreč štrajka. Znano je, kako nečuvno se sem ter tje vede v takem slučaju ta ali oni uradnik, ki ne igra druge vloge včasih, kakor samo ulogo žandarja za delodajalca, za kapital. Države dolžnost pa je vedno in vedno, stati na strani slabjšega, močnejši si bo ložje sam pomagali! (Tako je!)

Saj smo doživeli slučaje, ko je na pr. delavec v štrajku nagovoril družega: »No ti vendar ne boš šel delat, ko smo že štrajk sklenili«, — pa hajd v zapor z njim! Ali mislijo ti gospodje, da je čast kakega delavca manj vredna, kakor čast kakega dvornega svetnika? Na svoje poštenje drži ravno toliko kakor kak dvorni svetnik, ali pa morebiti še bolj, kot marsikateri dvorni svetnik! Ali pri marsikaterih državnih uradnikih se je nekako udomačil nazor, da je delavec ali kmet manjše vrste človek, da nima nobene časti! Ž njim se lahko dela, kakor se zljubi. To se čisto sliši, kedar govorijo med seboj o »nižjem ljudstvu«, kakor je imenujejo, da, marsikateri teh gospodov rabijo čisto izraze, kakor »canaille« itd.! Ali stvar ljudstva je, da se take reči in tak šport nekaterim gospodom iz glave izbije! (Živio klici.)

Rekel sem, delavstvo naj se organizuje. In organizacija je najboljša, ako je strokovna. Strokovna organizacija dala je na Angleškem, koder je ta organizacija doma, delavstvu jako veliko, impozantno moč. In ravno strokovna organizacija je tista organizacija, katera ob enem tudi izpodkopuje počasi in sigurno vpliv soc. dem. Naloga in dolžnost države pa je, to organizacijo, strokovno organizacijo delavstva, podpirati. Delavstvo se mora vedno zavedati, da je zase stan in delavstvo se mora zavedati, da je za-se stan, ki broji skupaj ogromno množino ljudstva; delavstvo se mora zavedati, da je stan, ki s svojo delavnostjo, pridnostjo, s svojimi pridnimi rokami vzdržuje vse. Ako bi enkrat vsi delavci na svetu štrajkali, kaj bi bila posledica? Akcije bi nobenih obresti ne nosile! Kuponi bi ne bili vredni počenega groša! Noben kapital bi ne nesel več obresti, posledice bi bilo hude, seveda bi bile hude tudi za delavstvo samo, ki bi ne imelo dela in ne zaslužka!

Iz tega se vidi, kako gredo interesi prav za prav skupaj, ako delodajalec prav razume svoje interese in delavec prav. (Res je!) Treba te interese svoje spraviti v neko harmonijo, urediti jih po načelih krščanske pravičnosti, tako da bode šlo delodajalcu, kar mu gre po božjih in človeških postavah, delavcu pa tudi, kar mu gre po božjih in človeških postavah, in da bota skupaj delala v zavesti, da delata za skupni blagor in ne

samo za svoj lastni žep, za blagor in na-predek celega človeštva, po načelih krščanske pravičnosti. Ravno to je vzvišena in velika ideja krščanskega socializma!

(Konec prih.)

Ponesrečen manever „Narodovcev“.

Poročali smo brzojavno o večeršnjem shodu v Kranju. Shod je prinesel za liberalce razočaranje. Pozneje so bili maloštevilni liberalci mej seboj skupaj, a niti tu niso bili jedini. Nekateri so bili za posestnika K o ž e l j a iz Oiševka, od katerega se nam čudno zdi, da bi hotel od liberalcev kako kandidaturu sprejeti, drugi pa za ravnatelja P i r c a. Ogromna večina županov in volilcev je za g. P o g a č n i k a.

Volilni shod socijalne demokracije pri Vevčah.

Rudeči listi so vabili „sodruge“ kakor tudi vse za volitve zanimajoče se volivce na shod na Friškovcu pri Vevčah za nedeljo 11. t. m. ob 4. popoldne. K shodu je prišlo do 25 sodrugov, mej katerimi so bile tudi njihove „boljše polovice.“ Mej temi „zreli“ sodrugi bilo jih je več, ki vsled mladoletnosti nimajo volilne pravice. Tudi krščanska stranka je imela na shodu 5 zastopnikov iz Vevč; lahko bi krščansko-socialno delavstvo shod preprečilo, toda zavoljo misijona v Sostrem se niso hoteli v večji množini vdeležiti tega shoda. Iz Ljubljane so prinesli „evangelij“ sodrugi: Železnikar, Abdetič in Breskvar. Govoril je najprej Abdetič, bičal dosedanji državni zbor — dregnil že tukaj ob krščansko gibanje — ter prešel na posamezne kandidate pete skupine. Glede J e l e n c a je omenil, da pač zanj ne more noben delavec glasovati, ker ga vsiljuje narodno napredna stranka, ki ima narodnost in naprednost samo na jeziku; da ji ni za narodnost, pokazala je zveza z nemškimi liberalci, da niso napredni, pokazali so s svojo izjavo, da so za prosto konkurenco, vsled katere mora slabjši podleči močnejšemu.

Glede dr. Šusteršiča omenja, da je on konservativec, ki bi zopet rad vpeljal srednjeveško mračnjaštvo. Pritožuje se nad njim, da se ni vdeleževal delavskih shodov itd. Torej preostaja še naš kandidat, Josip Kopač, ki se vam bo v kratkem predstavil. Nato objavi program socijalnodemokratskega poslanca, volilno pravico splošno, direktno in tajno, odpravo militarizma, in direktne davke itd. Povdarjal je zlasti l o č i t e v š o l e od cerkve. Pravi: Prvo uro učitelj katehet nekaj, drugo uro poučuje učitelj vedo, ki naravnost nasprotuje veri — tedaj verouk se mora umakniti znanosti in vedi, ki je naša edina rešitev.

Odgovarjal je Abdetiču kapelan iz Polja ter povdarjal zlasti nesrečo, če se šola loči od cerkve, povdarjal pozitivno delo krščanskih strank za ljudstvo, omenjal delavske enquete na Dunaju iz l. 1883, kjer so se krščansko misleči močje potegovali za delavce, zboljšanju pa nasprotovali socijalnodemokratski zastopniki, češ „da gojijo sedaj v glavi popolnoma nove zahteve in imamo že v načrtu druga pota — namreč splošni preobrat“; omenjal je nadalje delavskih hiš v Ljubljani, dela dr. Šusteršiča pri zadrukah in posojilnicah itd. Seveda je Železnikar večkrat žugal, da bo vzel besedo govorniku.

Potem je Abdetič „ovrgel“ vse zasluge krščanskih strank; delavske hiše so največja neumnost, posojilnice in zadruge največja škoda za ljudstvo, ker kmetu tako ni mogoče več pomagati, Lueger je slepar, katoliška cerkev največja sovražnica ljudstva. Povdarja še enkrat potrebo, da se loči šola od cerkve. Z vprašanji prigan je izjavil, da je socijalna demokracija za ločitev zakona, katere cerkev ne pripušča — in prisiljen z vprašanji, kaj misli socijalna demokracija potem, ko združi ves proletarijat, je izjavil: naša smer je r e v o l u c i j a !

In k sklepu je še govoril sodrug Breskvar, seveda nemški. Znosil se je v silnem srdu, kako je mogoče, da „far“ pride na shod — in odslej je bil ves fini govor v samih psovkah — res prav, kakor more delati le gotovi „rivec“ — Pfaff, Pfaffen-schwindel, Theologieschwindel, Lügner, Lumpenbande, Teufel itd. — to so ocvirki, s katerimi je belil svoj govor. Lepo svetuje kapelanu, naj bi se za njihov program izrekel,

ne pa nasprotoval, če že pride k shodu. Poseben oddelek je posvetil tudi Luegerju — on je največji Dummkopf, Lump erster Klasse itd. Zahteva slednjič, ne le, da se šola loči od cerkve, ampak da se vniči ta zastarela naprava katoliške cerkve; vse to, pravi, moramo doseči socijalni demokratje. Završil je izbruh svoje jezice z besedami: Christus soll gesagt haben zur Kirche: Du bist Felsen — ich aber sage: die Socialdemokratie ist jener Felsen!

Dvojni dobiček je pa le prinesel ta shod, in sicer: Naše ljudstvo je spoznalo, da se gre pri volitvah v resnici za vero — drugič naši domači socijalni demokrati so z glasnim odobravanjem protiverskih izjav pokazali javno, da so to, za kar dosedaj niso hoteli veljati — brezdomovinski in protiverski socijalni demokrati. Ljudstvo, kar je poštenega, ima lahko odločitev, in agitacija je naši stranki dokaj olajšana.

Kandidatura Berks-Puklova.

Poročila, ki so nam dohajala iz volilnega okraja viteza Berksa, so bila zanj do zadnjega časa splošno ugodna, le željo so volilci izražali, naj pride vitez Berks mej svoje volilce. Zadnje dni smo naenkrat prejeli dve brzojavki, v katerih se posamezniki izražajo za Puklovo kandidaturu in proti Berksu. Mi smo to sporočilo kot novico mej brzojavi natisnili, reči pa moramo, da se nam ta zadeva zdi precej skrivnostna. Mi bi želeli o tem natančnih in zanesljivih poročil, a jih bomo dotlej težko dobili, dokler vodstvo štajerskih Slovencev organizovano po političnih društvih o tem kaj določnega ne ukrene. Želeti bi bilo, da bi se volilci vprašali za mnenje, katerega kandidata žele, ter da se tem potom zabrani postavljanje kandidatov po zasebnikih, kar bi gotovo ne dovedlo do soglasja volilcev.

Volilno gibanje v Istri.

Iz Trsta se nam piše: Na volilnem shodu pol. društva »Edinost« v Dolenji vasi v Istri je predsedoval predsednik profesor Mandić. Razven njega sta govorila dež. poslanec dr. Hinko Trinajstić in dr. Laginja. Shod se je izrekel soglasno za kandidaturu dr. Laginje v V. skupini. Vkljub skrajno neugodnemu vremenu je prišlo na shod 5 do 600 ljudi. Izgledi, da zmaga naš kandidat, niso tako slabi, dasi se socijalni demokrati že cepijo ter potegnejo italijanski »internacionalci« vsaj v Pulju bržkone z italijanskimi nacionalci.

Iz Trsta se nam piše: Doba za reklamacijo je potekla. Pol. društvo »Edinost« je delalo veliko. Vložilo je nad 500 reklamacij. Vendar se je obrnilo do društva mnogo oseb s prošnjo, da jim vložijo reklamacije še potem, ko je bilo že prepoznano. Sploh je bila doba za reklamacije prekratka, ker je bil nered v volilnih imenikih, kakor so priznavali sami magistratni uradniki, prevelik. Želeti bi bilo, da namestništvo ukaže magistratu, da razloži po zadnjih reklamacijah popravljene imenike še enkrat. Čudno je to, da so se do društva »Edinost« obračali tudi pristaši soc. demokratske stranke. Zdi se, da se vodstvo slovenskih soc. demokratov ni mnogo brigalo za volilno pravico svojih ljudi. Pa seveda, to stane truda! — Za prošlo nedeljo je pol. društvo »Edinost« sklicalo štiri volilne shode. Dež. poslanec dekan Kompare je svoj shod pri Božičih na Miljskem hribu v zadnjem trenutku zopet odpovedal, ker se v ožgled strašnega vremena — lilo je kakor iz škafov — ni bilo nadejati primerne udeležbe. Vkljub vremenu je bil shod v Trebčah dobro obiskan. Tam sta govorila dr. Rybář in Jakob Štoka iz Trsta. Shoda so se udeležili tudi pevci tržaškega pevskega društva »Kolo“.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. novembra.

Državni proračun za leto 1901.

Češkimi listom poročajo: V fin. ministerstvu so že preskusili od raznih uradov doposlane jim preliminarne za leto 1901. Pri tem so črtali razne postavke, posebno pa v proračunu železniškega ministerstva. Celotni proračun se sestavi še tokom tega tedna in potem se vrši ministerski svet, v katerem se proračun definitivno odobri. Z dnem 31. decembra zagleda beli dan cesarska naredba,

s katero se bo uveljavil morda trimesečni budgetni provizorij.

Nemški liberalci in dež. sbor.

Nemškim liberalcem je grozno neljubo, da se zasedanje dež. zborov prične že dne 17. decembra, ker se jim zdi, da češki deželni zbor ne bo rešil svojega dela v kratki zastopih. Vsaka ura, s katero bi se podaljšalo zasedanje češkega dež. zbora, bi bila koncesija Čehom. Proti določenemu roku so tudi Poljaki, ki se sklicujejo nato, da so v teh dneh volitve za splošno in kmetško skupino. Tudi »Narodni Listy« javljajo, da termin še ni določen, vsekako pa se otvori zasedanje po 17. decembru. Gotovega torej v tem oziru še ni prav ničesar in morda imajo le oni prav, ki trdijo, da se prične zasedanje še le po božičnih praznikih.

Volilni oklic staročeške stranke

je v soboto objavila praška »Politik«. Oklic nosi na prvem mestu podpis starega vodje dr. Riegerja in izjavlja, da stranka z ozirom na obstoječe razmere v deželi pri sedanjih volitvah ne postavi nikakih kandidatov, pač pa se svetuje volivcem, naj oddajo svoje glasove mozem, ki jih v smislu oklica smatrajo za najsposobnejše mej kandidati ostalih strank. V narodnostnem oziru se stranka strinja povsem s programom Mladočehov, ugovarja nemščini kot državnemu ali posredovalnemu jeziku in se izreka za češko državno pravo.

Jezikovno vprašanje na Češkem.

Češki listi prinašajo te dni več zanimivostij iz jezиковnega boja, iz katerih je razvidno, da visja oblastva sploh ne vedo, kako bi stopala v tem kočljivem vprašanju. Neki sodni uradnik na Češkem je dobil nalog, naj tako uraduje, kakor je bilo v navadi pred izdajanjem jezikovnih naredeb. Temu ukazu se ni hotel pokoriti, marveč pojasnil je nadsodišču, da se hoče takoj udati, ako mu naznanijo določbo, po kateri je uradni jezik na Češkem nemški. Nadsodišče je poslalo to naznanilo pravosodnemu ministru v odgovor in pojasnilo. Ministerstvo pa je vrnilo akte s pripomnjo, naj nadsodišče samo odgovori in odloči o tej stvari. To pa molči in je dotično vprašanje uradnikovo še danes — nerešeno. — Nadalje poročajo češki listi, da so se te dni sošli v Pragi pri deželnem sodišču vsi senatski predsedniki. Seji je predsedoval predsednik dr. Pally. Tam se je naznanilo vsem navzočim, da je od sedaj dalje pri notranjem uradovanju dovoljena jedino le raba nemškega jezika. Od navzočih ni nihče ugovarjal tem normam in se je že takoj drugi dan jelo uradovati v tem smislu. Predsednik praškega nadsodišča Jansa se je podal na Dunaj. — Iz navedenih pojasnil je razvidno, da se še le sedaj umetno delajo določbe glede nemškega uradnega jezika na Češkem.

»Novosti« o odstopu grofa Goluhovskega. Vest, da odstopi sedanji naš zunanji minister grof Goluhovski in da zasede njegovo mesto Mažar, je že tako pogosto ponovljena po avstrijskem časopisju, da odstop svojedobno res nikogar ne bo presenetil. »Novosti« se tudi ne pečajo s to zadevo v tem smislu, marveč kritikujejo sploh navado, da je največkrat Mažar vodja avstro-ogerskih zunanjih zadev. Na Ogerskem so že navajeni na mažarske zunanje ministre. Andrassy kakor Kalnocky sta bila Mažara in le prenaravno je, da se bodo oklenili Mažari tudi sedaj teh »tradicionalnih« navad. Zboljšanja avstrijskih razmer torej tudi v bodoče ni pričakovati, akoravno potrebuje država nujnih preosnov in sicer v prvi vrsti v korist Slovanov. Tem posebno z nastopom Kallayevim ne bo prav nič pomagano.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 18. novembra.

Javno predavanje. Jutri točno ob 1/8. uri zvečer nadaljuje č. gospod kanonik Sušnik predavanje o pariški razstavi. K obilni udeležbi vabi odbor »Slov. kršč.-soc. zveze«.

Deželni predsednik baron Hein se je danes zjutraj z gospo soprogo povrnil iz Merana v Ljubljano.

Premeščen. Davčni pristav Vincenc Nedeljko je premeščen od davkarije v Litiji k ljubljanskemu okrajnemu glavarstvu. — Davčni oficijal pri okrajnem glavarstvu v

Ljubljani, g. Ivan Globočnik, je premeščen k davkarji v Ribnico.

Blagoslovljenje nove župnijske cerkve v Šmartnem pri Litiji bo v prisotnosti dekanjske duhovščine v nedeljo dne 18. t. m. izvršil preč. g. generalni vikar J. Flis.

Proslava stoletnice Prešernovega rojstva. Iz Trsta se nam piše: „Edinost“ je nedavno priobčila apel na tržaške Slovence, da tudi isti dostojno proslavijo stoletnico našega pesnika velikana. Časi so sicer zelo neugodni izvrševanju takih idealnih načrtov. Saj nam hude politične borbe ne pustijo, da bi si oddahnili. Vendar upajmo, da narodna društva sprejmejo načrt „Edinosti“, ki predlaga, da bi priredili skupno slavnost, katere prebitek bi potekel v zaklad za „Narodni dom“ z določbo, da se v „Narodnem domu“ postavi kip Prešernu. „Horacij dulce et utile veleva“ . . . Ravnajmo se po navedenih Prešernovih besedah!

Kako pridemo Slovenci do trgovinske literature. Iz Trsta se nam piše: Učitelji novoosnovane trgovinske šole naše vrle zveze trgov. pomočnikov bodo, kakor čujemo, objavljali svoja predavanja v trg. delu „Edinosti“. Da bodo ta predavanja služila tudi širšemu občinstvu, predlagali bi, naj bi se ti spisi ponatisnili v posebne knjižice. Tako bi vdobili s časom tudi toli pogršanih slovenskih knjig trgovinske stroke.

Delavski shod in dr. Šusteršič. „Narod“ nekaj kvasi, da je bil nedeljski shod v „Katoliškem domu“ tajen shod. To nikakor ni res. Vabljeni so bili volilci katoliškonarodne in krščanskosocijalne stranke z vabili in tudi po časopisih tako očitno, da je lahko vsakdo vedel za shod. Udeležilo se je shoda tudi nekaj dostojnejših liberalcev in soc. demokratov, torej ni res, da so v dvorano smeli samo „zanesljivi klerikalci“. Ako bi bilo to res, ne mogel bi „Narod“ priobčiti nobenega zavijanja dr. Šusteršičevega govora. „Narod“ pravi, da je bilo na shodu kacijh 200 oseb. Kdor „Narod“ pozna, ve, da število vedno za polovico zmanjša. Delavski shod v „Katoliškem domu“ je bil sijajen dokaz razsodnosti delavstva, ki se nikdar ne bode pustilo vjeti na limanice liberalcev.

„Narodovo“ poročilo o kamniškem shodu. „Slov. Narod“ je včeraj priobčil o Ferjančičevem kamniškem shodu poročilo, ki je sila dolgovozno in končno vendar potrjuje naše poročilo, da se liberalci niso upali dati kandidate dr. Ferjančiča, na glasovanje. Naši volilci so bili toliko časa na shodu, dokler ni g. Močnik shoda zaključil, kar so pa potem liberalci počeli po zaključenem shodu mej seboj in kako so se pri kozarcih ogrevali za Ferjančiča, to ni mero-dajno in se tudi ne strinja z mnenjem večine kamniških volilcev. Če bo dr. Ferjančič še mnogo takih shodov doživel, potem vemo, da niti za kamniške, niti za kake druge volilce na Dunaju ne bo več deloval.

Kislo grozdje. Znani Fr. Girstmayer javlja, da ne mara kandidovati proti profesorju Robiču in da hoče kandidovati v svojem dosežanju volilnem okraju. V tem volilnem okraju pa Girstmayerja tudi ne marajo in zato se mu utegne zgoditi, da ne bode več videl državnega zbora.

Odlikovanje. Vojno ministerstvo je poslalo g. Ant. Jakliču c. in kr. vojaškemu kuratu I. reda pohvalni dekret za šletni trud in delovanje na c. kr. infanterijski kadetni šoli v Trstu.

Preskušnje za učiteljsko usposobljenost za splosne ljudske in meščanske šole so v soboto dovršili sledeči kandidatje ozir. kandidatkinje: za francoščino: Olga Nedeniczek iz Ljubljane, Kristina Pajer pl. Mayersberg, učiteljica v Trstu (z odliko), Lidija Wolff pl. Wolffenberg, vzgojiteljica v Hernalzu (z odliko), in Henrik Pogrujc, učitelj mešč. šol na Dunaju. — Za ljudske šole z nemškim in slovenskim učnim jezikom: Marija Aschman, prov. učiteljica v Mirni Peči, Marija Baltič, učiteljica v zavodu Sacre coeur v Gradcu z odliko, Matilda Bernard, prov. učiteljica v Št. Petru pri Radgoni, s. Franciška Apolonija Bezljaj, učiteljica v Lichtenthurnovem zavodu v Ljubljani, Marija Bezljaj, prov. učiteljica v Št. Jerneju, s. Zofija Bezljaj, učiteljica v Lichtenthurnovem zavodu, s.

Ljudmila Bregar, učiteljica pri Uršulinkah v Škofji Loki, Gizela Burgarell, prov. učiteljica v Dobrni, s. Mehtilda Gerčar, učiteljica pri Uršulinkah v Škofji Loki, Ida Gherbaz, prov. učiteljica pri Sv. Duhu v Ločah, Ernestina Jamšek, prov. učiteljica na Igu, Olga Kline, prov. učiteljica v Artičah, s. Anastazija Kopitar, učiteljica na vadbici v Mariboru, Neža Kosar, učiteljica pri Uršulinkah v Ljubljani, Marija Kratner, prov. učiteljica v Vodich, Antonija Likar, prov. učiteljica v Godoviču, Olga Mazi, zasebnica v Ljubljani, Ljudmila Oblak, učiteljica v zavodu Sacre coeur v Gradcu, Katarina Pirc, prov. učiteljica pri Sv. Duhu pri Radgoni, Ljudmila Poljanec, prov. učiteljica v Kapelah, Helena Raunicher, prov. učiteljica pri Sv. Iju v Slov. gor., Ema Schitnik, prov. učiteljica na Jesenicah, Gizela Tavčar, prov. učiteljica v Št. Jerneju, Helena Tekavčič, volonterka na osemrazrednici v Ljubljani, Zofija Zajc, prov. učiteljica na Jesenicah, Berta Žerjav, pom. učiteljica v Huthovem zavodu v Ljubljani (z odliko); dalje kandidatje: Miroslav Bernard, prov. učitelj v Kapelah, Leop. Cimperšek, prov. učitelj v Koč. Reki, Franc Ciuha, prov. učitelj v Mavčičah, Ivan Demšar, prov. učitelj v Črnomlju, Avg. Jensko, prov. učitelj v Nevljah, Karol Korošec, pom. učitelj v Št. Volbenku v Slov. gor., Božidar Mahorčič, prov. učitelj v Vojniku, Ljudovik Šijanec, prov. učitelj v Šmarjeti pri Ptuj, Rudolf Vrabl, pom. učitelj v Ljubljani, Ivan Žen, prov. učitelj v Višnji gori; za ljudske šole z nemškim učnim jezikom kandidatkinje: Olga Burgarell, prov. učiteljica na Zid. mostu, Ivana Černe, učiteljica na Solnograškem, Miroslava Naglas, prov. podučiteljica v Eberndorfu, Emerika Šinkovec, učiteljica v uršulinskem samostanu v Škofji Loki; za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom kandidat: Karol Jašovec, prov. učitelj v Iški vasi Iz verouka je napravil izpit Matej Jenko, učitelj v Dolah. Jeden kandidat in jedna kandidatinja sta bila reprobirana, jeden ni došel k preskušnji.

Ljubljanske novice. Iz ljubljanskega ognjegasnega društva. Izključeni člani so sprejeti nazaj. Meseca majnika jim torej ni bilo treba čakati. — Za Prešernov spomenik v Ljubljani manjka še polovica svote. V proslavo Prešernove stoletnice bo 1. decembra v Ljubljani bakljada, potem komers, 2. decembra bode slavnostna seja in zvečer predstava v gledališču. — „S ü d m ä r k i s c h e V o l k s b a n k“ dobi filijalko v Ljubljani. Prostora bode imela pri dr. Franc Egerju v Ljubljani. — Štirje voli so prileteli včeraj po Poljanski cesti. Voli so sedaj pri Ferlincu, kjer jih dobi lastnik. — Z nožem je ranil v Tavželjevi gostilni v Florijanskih ulicah št. 33 nek fant kleparskega pomočnika Fr. Zupančiča. Pekovski pomočnik Ant. Koderman ranil je z nožem tovariša Fr. Tomažiča, ki ga je svaril, naj ne razgraja v prodajalnici svojega mojstra Jož. Juga. Koderman je bil aretovan. — Nezavesten zgrudil se je včeraj popoldne na Mestnem trgu izvošček pri Kušerju Jože Marovt. Prepeljali so ga na dom. — Aretovan je bil včeraj krojaški pomočnik J. Arko, katerega zasleduje celjsko okrožno sodišče radi tatvine. — Tatvine. Posestniku Žagarju z Besnice je tat ukral raz voza dva koca, pri zgradbi novega mostu pa sta bila ukradena dva kamena.

Električna železnica na Dolenjskem. Neka ogerska tvrdka se poteguje za koncesijo za gradnjo električne železnice iz Novega Mesta preko Metlike v Črnomelj. V poštev bi prišla že projektovana proga.

V Slov. Bistrici so bile v soboto občinske volitve. Nemci niso dobili nasprotovanja ter so bili njihovi možje soglasno izvoljeni v odbor.

V Celovcu je bil v nedeljo nemškonnacionalni strankarski shod. Shod je pozdravil župan Neuner. Govorili so ostro proti vladi Dobernig, Lemisch, Tschernig, Grahofer in Umlauf.

Ponesrečen sprevodnik. Pri Tržiču na Primorskem se je ponesrečil konduktor Josip Ivančič iz Trsta. Kolo mu je šlo čez nogo ter mu odtrgalo vse prste na desni nogi.

Pojasnilo. Z ozirom na dopis iz Kozjega v št. 224 in 236 našega lista, zadevajoč c. kr. sodnega svetovalca dr. Karola Gelingheima v Kozjem, izjavljamo po došlih nam pojasnilih, da izražata zadevna dva dopisa le mnenje dopisovalca in peščice komaj v Kozje došlih ljudij, in da se ne strinjata z mnenjem ostalih prebivalcev celega okraja.

Potres. Iz Adlešič, 6. novembra. V nedeljo 4. t. mes. čutili smo pri nas zjutraj malo pred polu 8. uro lahek, valovit potres. Prišel je od jugovzhoda. — V ponedeljek 5. t. m. čutili smo pa zopet okoli 3/8. zjutraj v Tribučah proti Črnomlju, kjer sem ravno maševal, lahek, valovit potres, ki pa je prišel od severozahoda. V Adlešičih bil je pa močnejši, čutili so neki par precej močnih sunkov.

Leonide bodo tudi letos opazovali posebno v noči od 14. na 15. novembra.

Telefonska in brzojavna poročila.

Novo mesto, 13. nov. Na dobro obiskanem volilnem shodu prirejenem po začasnem odboru neodvisnih meščanov je bila odločno odklonjena kandidatura notarja Plantana ter enoglasno sklenjeno ponuditi jo prosto dr. Elbertu.

Celovec, 13. nov. Za ponedeljek določene prvotne volitve za peto skupino so odložene zbog nepravilnih imenikov.

Zagreb, 13. nov. Nadvojvoda Leopold Salvator je ponovno zopet odklonil nameravano bakljado.

Praga, 13. nov. Mladočehi nameravajo ime stranke in kluba po volitvah v toliko spremeniti, da bodo lahko v stranko vstopili vsi Čehi, ki so za državno pravo.

Praga, 13. nov. Dr. Engel je dobil od raznih strani ponudbe naj kandiduje, a dr. Engel je takoj brzojavno odgovoril, da ne sprejme nobene kandidate.

Budimpešta, 13. nov. Specijalna debata o izjavi povodom poroke prestonaslednikove je bila danes v državnem zboru sklenjena in zakon sprejet z znanimi dostavki Szellovimi.

Budimpešta, 13. novembra. Knez Odescalchi in grof Aladar Szechenyi sta se včeraj bila s sabljami. Poslednji je dobil težko rano na desni roki.

Pisek, 13. nov. (Hilsner pred porotniki.) Včeraj sta govorila državni pravdnik in pa zagovornik dr. Baxa. Prvi je dokazoval, da je Hilsner res kriv umora, a ne ritualnega, poslednji je pa izjavil, da je služila krščanska kri v gotove namene neke tajne židovske sekte.

Pisek, 13. nov. Predsednik naznanja, da je sestra umorjene Klime na doposlano jej sliko izjavila, da ni identična z umorjeno. Iz Mannheima je došlo poročilo, da tam živeča Klime ni identična z umorjeno Marijo Klime.

Pisek, 13. novembra. Državni pravdnik je ob silni senzaciji naznanil, da je aretovan žid Červinka, ker je nagovarjal neko pričo h krivemu pričevanju, da je bil Hilsner v kritičnem času v Iglavi.

Belgrad, 13. nov. Vesti o spravi mej kraljem Aleksandrom in Milanom so neosnovane.

Pariz, 13. nov. Pariška svetovna razstava se je danes zaprla.

Berolin, 13. nov. Angleška popolnoma odpravi l. 1914. laško uradovanje na Malti, ki je skoro izključno laška.

Berolin, 13. nov. Wolffov urad javlja iz Aleksandrije 12. t. m.: Včeraj sta se pojavila dva nova slučaja kužne bolezn.

Bruselj, 13. novembra. Po dognanem dogovoru tukajšnjega transvalškega poslaništva s Francosko, Belgijo in Holandsko potoval bo Krüger incognito. Krügerju se je posrečilo, rešiti del transvalškega državnega zaklada v znesku 10 milijonov goldinarjev. Po svojem dohodu v Marseille bode pričel priobčevati državne akte, ki bodo Chamberlaina postavili v čudno luč.

London, 13. nov. (C. B.) Jutranji listi javljajo, da se snide angleški parlament 3. decembra.

London, 11. nov. Reuterjev urad poroča iz Bloemfonteina 9. t. m.: Buri so zasedli Piksburg.

Novjork, 13. novembra. Tukajšnji anarhisti so hoteli predstavljati dramo „Brez domovine“, katere čisti dohodek je bil namenjen ženi Brescijevi. Policija je predstavo prepovedala in 500 anarhistov razgnala.

Vojska na Kitajskem.

London, 13. novembra. Ameriški uradni krogi se ne strinjajo z zahtevo poslanikov, naj kitajski principi upor. plačajo s svojo krvjo. Taka krvoločna politika bi po mnenju Američanov le zopet poostrila nemire. Poslaniki zahtevajo od Kitajske odškodnine 6 milijonov taelov.

London, 13. novembra. (C. B.) „Times“ poročajo iz Pekina 11. t. m.: Zunanji zastopniki so se zjedini v tem, da bodo služile znane zahteve po odobrenju od strani posamnih vlad za podlagi pogajanjem s kitajsko vlado.

Berolin, 13. nov. Iz Pekina poroča grof Waldersee 8. t. m.: Major Graham je z dvema stotnijama pešcev, dvema eskadronoma konjikov in dvema baterijama došel iz Tientsina v Tung-Pa in Jun-Ho, 14 km severovzhodno od Pekina. Ruske čete so imele srečen boj s 6000 bokserji severno od Shan-Hai-Kwana. Rusi imajo 4 ubite in 61 ranjencev. General Campbell je z angleškimi četami razrušil več boksterskih taborov.

London, 13. nov. V Singan-fu se je vršila konferenca kitajskih ministrov. Posvetovali so se o tem, katero mesto bode odslej glavno mesto Kitajske. Štirje glasovi so bili za Pekin, pet za Singan-fu, eden za Šangtu-fu.

Washington, 13. nov. (C. B.) Poročja se, da izražajo kitajska oblastva veliko nejevoljo nad usmrtnitvijo uradnikov v Paoting-fu, in obžalujejo, da se je to zgodilo, predno so se sploh pričela pogajanja.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B.—č.

(Dalje.)

„Kaj?“

Perpetua je celo pot mislila, kaj je v naglici skrila, in se spomni, da je to ali ono pozabila ali slabo skrila, da je tu ali tam pustila sled, po katerem se bodo ravnali roparji.

„Lepo!“ pravi don Abbondio, ker je bil toliko varen življenja, da je že lahko mislil na svoje druge zadeve. „Lepo! Kje ste imeli glavo?“

„Kaj!“ vsklikne Perpetua, ustavi se in se uprè z rokama ob boka, kolikor ji je dopuščal koš. „Kaj? Sedaj mi še očitajte, ker ste me vedno zavirali, dasi bi mi lahko pomagali! Ali ste bolj mislili na svoje ali moje stvari? Nihče se ni zmenil zame, delala sem za žive in mrtve; če se kaj pogubi, ne morem pomagati. Saj sem storila več kot svojo dolžnost.“

Agnese pretrga ta pogovor in začne pripovedovati o svoji nesreči. Ni se pritoževala radi nadlog in težav, ampak radi tega, ker ji je izginila nada, zopet objeti Lucijo. Kajti baš ono jesen ste se nadejali snidenja. Ni bilo verjetno, da bi donna Prassede v tacih okolščinah prišla na kmete prebivat, temveč odrinila bi v mesto, če bi bila na kmetih, kakor mnogo družih.

Tužni prizori v okolici ji ožive še bolj žalostne misli in nejevoljo. S steze pridejo naši potniki na glavno cesto, kjer je Agnese domov peljala svojo hčerko iz krojačeve hiše še pred nedavnim časom. Že se vidi vas. „Dobro bi bilo, da bi pozdravili te poštene ljudi“, pravi Agnese.

„In da se nekoliko odpočijemo; ta koš mi je že precej nadležan. Tudi prigriznemo nekoliko“, dostavi Perpetua.

„Če ne izgubimo preveč časa, kajti mi ne potujemo za kratek čas“, reče don Abbondio.

Vsprejeti so bili z velikim veseljem. „Izkazujte dobroto“, pravi naš vir, pa bodele često srečali vesele obraze, ki vam bodo pomagali v stiskah.

